

Forfatter: Winther, Christian

Titel: Poetiske Skrifter

Citation: Winther, Christian: "Poetiske Skrifter", i Winther, Christian: *Poetiske Skrifter*, udg. af Oluf Friis , 1927-29, s. 373. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-winterchr02val-shoot-idm140340186519296.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

Paa Herreborgen

204 *Fensmark* omtrent 7 Kilometer nordøst for Nestved. (Se Noten i Første Bind, 372).

374

Kalkerup og Sipperup Landsbyer i Fensmark Sogn.

blomsterklædte Maitræ Winther skildrer her den gamle Bondeskik »at ride Sommer, i By«, dog synes han i sin Skildring af »Sommer i By-Stadsen« at have indblandet Træk fra en lignende gammel Skik »Fastelavnsstadsen«, hvor det lystige Element kommer til, med Drengene udklædte som Piger og en Bajads eller Nar »hvis Bestilling var i Forening med øvrige Kollegaer at more Folk med al Slags Spas og Kommers«. Se P. Jensen: »Snesere Sogn« (452-458).

Mai-Greven Karlens Fører kaldtes Majgreven, han havde to Kranse anbragt paa Kors over Skuldre og Bryst, hvoraf den ene var tiltænkt den af Pigerne, han kaarede til sin *Majinde* (Majbrud, Majgrevinde).

Rønning Molbech forklarer det i sit Dialekteleksikon: »i Lolland og Falster (og Fyen?) Mønning paa et Huus«. Rimeligvis har Molbech som Kilde haft Winthers Samling af lollandske og falsterske Ord. Se *Indledning XIII*. Winther rettede det i de senere Oplag til *Mønning*. *Sognefogeder* fandtes endnu ikke paa Erik af Pommerns Tid.

Holmegaard Herregaarden Holme eller Holmegaard, der ligger for Enden af den store Porsmose tæt ved Fensmark (Første Bind, 364).

205 Hr. *Iver Bugges Godtøl* Toget drog fra Gaard til Gaard og blev trakteret, hvor det kom ind. Nogen »Iver Bugge« har aldrig ejet Holmegaard.

206 *i en vanlig Dragt* (dvs) i en Adelsmandsdragt.

208 *grimet sværtet*.

209 *Voldermisse* eller Valborgmesse (»Skøn Valborgs Dag«), den 1. Maj.

209 *dette børstede Sviin* se Noten til Side 231.

210 *Det første Kys jeg tager, det hører mig jo til* Hentydning til Herremændens gamle Ret til at tilbringe Brudenatten hos Godsets Kvinder, den saakaldte »jus primæ noctis«.

I »Studiebogen« (Side 40) har Winther noteret ned: »Jus primæ noctis. Suhm D. H. I. p. 215, IV p. 769.« Det er fra Vedel Simonsens »Danske Slottes Bygningshistorie«, 375 hvor der (Side 50) læses: »Selv til den i de sydlige Lande saa berygtede første ~Natts Rett hos Vasallernes Brude findes fleere, skjønt som det synes, fabelagtige Spoer her i Norden (f. Ex. D. H. I. p. 215, IV, p. 769).«

210 *mussig gnaven*.

211 *Mørkestuen* I »Studiebogen« (Side 42) har Winther noteret fra den ovennævnte Afhandling af Vedel Simonsen »Porttaarnet brugtes som Fængsel - kaldtes Mørkestuen.«

Fant Landstryger. *Gant* Løjer, Kommers.

212 *Ladegaarden* Avlsgaarden. Winther tænker sig Ladegaarden liggende tæt ind til Hovedgaarden, blot adskilt fra den ved Grave, Vindebro og Port (Vedel Simonsens Afhdl. Side 60) og Ladegaard og Staldgaarden forenet, som det var Skik i nyere Borge (Simonsen, 67). Disse Bygninger udgjorde den saakaldte »Forborg« (Simonsen, 68).

213 *den indre Borggaard* den aabne Plads omgivet af Hovedbygningen (Borgen) med dens Fløjbygninger.

Madsvend Kok.

214 *gjenned jagede, drev*

215 *Vase* Vej over en Mose, lavet af Risknipper eller lignende